

Utredare önskar starka organisationer

Nya placeringsformer, utbildning och tillståndsplikt. Men svårast av allt i den sociala barnvården är att avväga barnets rätt till trygghet och stabilitet.

Text och bild: Anna Fredriksson | [Prenumerera](#) | Artikel i SocialPolitik nr 2 2015

De första förslagen från utredningen om tvångsvård för barn och unga togs emot väl av remissinstanserna förra året. I juni skickar regeringen förslagen vidare till lagrådet.

Utredaren Håkan Ceder ser de två nya placeringsformerna som särskilt angelägna. Boende för stöd och tillsyn är i första hand tänkt för 17-åringar och äldre.

– Det kan passa för ungdomar som har det konfliktfyllt hemma men inte behöver institutionsvård.

Ensamkommande är en annan grupp som skulle kunna komma i fråga för stödboende.

Den andra formen som föreslås är behandling i familj. Då måste familjen där den unge bor ha viss utbildning och det här kan vara aktuellt för ungdomar med svårare problematik.

– Behandling i familj är ett bättre alternativ för många än att få vård på institution som är förenat med många risker. Det finns verksamheter idag som påminner om detta och för några gäller redan tillståndskrav, men här behöver vi få lite ordning och reda.

Förstärkt kontroll av jourhem är ett annat förslag.

– När flera kommuner kan placera i samma jourhem – då finns en risk för dålig kontroll idag, säger Håkan Ceder.

De här förslagen ingår alltså i ett delbetänkande som redan remissbehandlats. Just nu lägger utredningen sista handen vid mycket svårare frågor både etiskt och juridiskt som gäller tvångsvården för barn och unga. Målet är ett stärkt

barnrättsperspektiv och stärkt rättssäkerhet.

– Det handlar till exempel om hur vi skapa stabilitet för barn som ska placeras tidigt i livet. Hur vi ska avväga biologiska föräldrars krav på att få hem sina barn i förhållande till barnens rätt till långsiktig trygghet.

Håkan Ceder betonar att det är viktigt att förbättra stödet till de biologiska föräldrarna och deras rättssäkerhet. Att de har möjlighet att vara delaktiga i omhändertagandeprocessen.

När det gäller innehållet i tvångsvården ligger vi efter både Norge och Danmark, som har en högre ambitionsnivå. Också när det gäller stödet efter en placering, har Norge och Danmark kommit längre. Där finns nationella insatser som regeringen tar ansvar för och som ger en bättre start i livet. En viktig förklaring till att det hänt så lite i Sverige är att det inte finns några starka intresseorganisationer som driver på menar Håkan Ceder.

– Det leder till en svag opinionsbildning. De som finns har fokuserat på frågor om upprättelse för tidigare vanvård. Vi behöver starka organisationer som granskar tvångsvården och som lägger fram förslag.

Håkan Ceder är beredd på att slutbetänkandet kommer att skapa debatt. Men hoppas att barnrättsperspektivet och viljan att stärka rättssäkerheten ska synas i förslagen.

– Att barnkonventionen ska bli lag förbättrar förutsättningarna för genomförande. Jag är hoppfull, vi kommer att lägga ett bra betänkande som ger förutsättningar för regering och riksdag att agera.

Anna Fredriksson

ordomening[at]hotmail.com